

сільській місцевості медіа, так сильно впливає. Як вже зазначалось вище медіа сьогодні займають провідну роль у проведенні підлітками дозвілля і навчання. У молоді в сільській місцевості за недостатністю вибору проведення дозвілля все більше надають перевагу телебаченню та мережі інтернет. І, на жаль, медіа окрім позитивного ефекту має ще й негативну сторону впливу. У зв'язку з тим, що контроль ринку телебачення відсутній, в ЗМІ подається нерегульоване надання інформації різній аудиторії, що в результаті згубно позначається на формуванні морально-етичних цінностей підростаючого покоління. Наприклад, фільми в яких присутні жорстокі сцени насилля, вбивства передаються по телебаченню ще до десятої години вечора. А особливо пагубний вплив на сільську молодь має саме сприйняття ними викривленої картини світу поза межами села, тобто діти, які зростали в сільській місцевості, сприймають міський стиль життя через призму стереотипів теле-шоу, фільмів або серіалів, які не відповідають реальному стану речей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аванесова Г. А. Культурно-дозвіллева діяльність. Теорія і практика організації : навчальний посібник для студентів вузів / Г. А. Аванесова. – М. : Аспект Пресс, 2006.
2. Войскунский А. Е. Феномен зависимости от Интернета / А. Е. Войскунский // Гуманитарные исследования в Интернете / А. Е. Войскунский. – М., 2000.
3. Карпенко Л. А. Краткий психологический словарь / Л. А. Карпенко, А. В. Петровский, М. Г. Ярошевский. — Ростов-на-Дону : «ФЕНИКС», 1998.

Чепінога В. В.,
студентка,
Запорізький національний
технічний університет

«ПЕРШИЙ КАНАЛ УКРАЇНСЬКОГО РАДІО»: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЖАНРІВ

На сьогодні дуже популярними в ефірі державних радіостанцій є інформаційні та публіцистичні передачі. Трансляції найголовніших заходів, прямі ефіри та репортажі, актуальні коментарі та інтерв'ю, новини спорту розгортають перед слухачем широку панораму подій. Важлива особливість інформаційного жанру в радіомовленні – повідомлення про факти, висловлені в різних

формах. Саме фактична точність зображення дійсності та компетентність, актуальність і доступність виокремлює інформаційні жанри серед інших.

Проблему класифікації радіожанрів розглядали такі вчені як: В. Лизанчук, В. Миронченко, В. Смірнов, В. Шеїн, А. Шерель. Однак особливості функціонування інформаційних жанрів в ефірі «Першого каналу Українського радіо» ще не ставали предметом наукової розвідки, що й зумовлює *актуальність дослідження*.

В контексті означеної наукової проблеми були визначені такі дослідницькі завдання: окреслити місце радіомовлення в системі ЗМІ; визначити жанрову специфіку інформаційних програм; проаналізувати переважаючі інформаційні жанри на «Першому каналі Українського радіо».

Радіо як засіб масової інформації успішно існує вже майже сто років. Навіть із винайденням телебачення та Інтернету, радіо не втратило свою аудиторію. Це пояснюється такими його особливостями: оперативність, зручність у сприйнятті, емоційність сприйняття. Слухати радіо можна не відриваючись від справ на виробництві, вдома, в транспорті, автомобілі. Радіо змушує працювати фантазію і мислення, викликає емоції. На сприймання радіоінформації впливають сила звуку, висота тону, тембр голосу, інтонація.

Відповідно до конкретних соціально-політичних, економічних та інших завдань, відбувається підбір інформації та її коментування в випусках новин; з урахуванням рекламних, виховних та інших не менш конкретних завдань формуються різноманітні художні та освітні радіопрोगрами. Функції, які виконує радіомовлення поділяються на такі групи: інформаційні, рекламні, функції, що забезпечують соціальне управління суспільством (інтеграційна, функція вираження і формування громадської думки, виховна, організаторська, культурно-просвітницька). Реалізація радіомовленням такої важливої функції, як інтеграція українського суспільства органічно пов'язана з державним забезпеченням функціонування національного інформаційного простору. Журналіст працює або на розрив конкретного соціального організму, або на його перетворення, зміцнення. Ці позиції відображаються в багатьох програмах радіомовлення. Інформування суспільства актуальними новинами сьогодення – найголовніша функція радіомовлення.

Основу інформаційних жанрів становлять повідомлення про факти, висловлені в різних формах. Інформаційні випуски складають основу програми дня, вони доповнюються коментарями, оглядами, бесідами з експертами певної галузі. Одним із

популярних інформаційних жанрів – є інформаційне радіоповідомлення. В його основі – соціально значимий факт суспільного життя. Структура радіоповідомлення залежить від завдання, наскільки оперативним має бути повідомлення важливої новини. Особливого значення набуває перша фраза, яка повинна привернути увагу аудиторії. Радіо завжди звернене до аудиторії, воно діалогічне за своєю природою. Діалогом, по суті, є і один з найхарактерніших для мовлення жанрів – інтерв'ю. До інформаційних жанрів також зараховують тематичні та спеціальні випуски новин, радіоінтерв'ю, радіорепортаж, радіозвіт. У процесі створення кожного з перерахованих вище жанрів увага приділяється відбору інформації, пошуку проблеми та способів її вирішення, наданню тексту повідомлень живої форми, деталізації ситуації, певної події, фактичній точності. Ці ознаки в повній мірі відображаються в усіх видах інформаційних жанрів радіожурналістики.

На «Першому каналі Українського радіо» основний масив мовлення складають інформаційно-аналітичні, публіцистичні програми. Щогодинні випуски новин та докладні інформаційні програми подають найоперативнішу інформацію власних кореспондентів Українського радіо, провідних світових інформаційних агентств. Інтерактивні передачі за участю керівників органів влади, провідних політиків, економістів, відомих діячів культури допомагають слухачам розібратися не лише в причинах та наслідках найрізноманітніших процесів у різних сферах життя, а й дають змогу безпосередньо спілкуватися з учасниками передач, заявляти про свою позицію з приводу порушених в ефірі проблем. Слід відзначити, що найпоширенішим серед інформаційних жанрів, до яких звертаються журналісти радіостанції є радіоінтерв'ю (інформаційне, біографічне, аналітичне, проблемне) та радіорепортаж. Тематичне коло явищ дійсності, для відображення яких використовують репортаж на «Першому каналі Українського радіо» досить широке: культурні та соціально значимі події, масові заходи, акції тощо. Короткі інформаційні повідомлення широкої тематики пропонуються слухачу в таких програмах, як «Ранкова інформаційна програма», «Донбас-UA», «Запобігти. Врятувати. Допомогти», «Овердрайв». Цікавим інформаційним жанром на радіо є радіорепортаж, журналісти звертаються до такого жанру в програмі «Українська хвиля». Це передача для тих, хто є шанувальником мистецтва, стежить за культурним життям та прагне особистого культурного розвитку. Ведучі в програмі виступають у ролі коментаторів явищ, окрім думок і тверджень репортери ілюструють документальні записи, зроблені на місці події, додають звукову картину. До жанру інтерв'ю звертаються майже в

Інформаційна грамотність, медіаосвіта та медіакомпетентність

усіх передачах «Першого каналу Українського радіо», більшість інтерв'ю – інформаційні. До таких програм входять: «Порядок денний», «Економічний коментар», «Урядові будні», «Ми українці», «На відстані кліку».

Отже, проаналізувавши особливості функціонування інформаційних жанрів, зауважимо, що на «Першому каналі Українського радіо» більшість програм та матеріалів, які виходять в ефір, за жанром – інформаційні. Серед інформаційних жанрів, до яких звертаються журналісти радіостанції «Перший канал Українського радіо» є радіоінтерв'ю та радіорепортаж. Найчастіше радіожурналісти використовують події, проблемні та пізнавальні репортажі. Темами таких матеріалів є політична, економічна криза, перебіг ситуації в зоні АТО, діяльність міністерств та відомств, соціальні проблеми. Багато пізнавальних репортажів присвячено літературно-мистецьким подіям – виставам, фестивалям, конкурсам, врученню премій, ярмаркам.